

UZASADNIENIE

Przedstawiony projekt ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ma na celu wdrożenie procedur wynikających z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2006/2004/WE z dnia 27 października 2004 r. w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów (Dz.Urz. UE L 364, z 9.12.2004, str. 1 i n.), a także wprowadzenie istotnych zmian w stosunku do obowiązującej ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2005 r. Nr 244, poz. 2080 oraz z 2006 r. Nr 157, poz. 1119).

Obecnie obowiązująca ustawa reguluje zagadnienia obejmujące swoim zakresem trzy podstawowe aspekty ochrony konkurencji i konsumentów – zakazuje stosowania praktyk ograniczających konkurencję (antykonkurencyjnych porozumień i nadużywania pozycji dominującej), ustala zasady notyfikacji Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Prezesowi UOKiK) koncentracji przedsiębiorców mogących wywołać negatywne skutki na rynku właściwym oraz zakazuje stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. W ustawie przewidziano również procedury, które pozwalają Prezesowi UOKiK egzekwować ww. zakazy i obowiązki przedsiębiorców (łącznie z nakładaniem kar pieniężnych). Ponadto zawiera ona przepisy określające zakres zadań Prezesa UOKiK i organizację Urzędu, jak również przepisy dotyczące organizacji i zadań samorządu terytorialnego w zakresie ochrony interesów konsumentów.

Pięcioletnia praktyka Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na gruncie stosowania przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wykazuje, że ustawa ta jest skutecznym instrumentem ochrony konkurencji i konsumentów, niemniej jednak konieczne jest zrewidowanie obecnie funkcjonujących przepisów materialnoprawnych i proceduralnych. Projekt zachowuje więc większość rozwiązań zawartych w obowiązującej ustawie, dążąc jednak do zwiększenia efektywności działań Prezesa UOKiK przez wprowadzenie nowych narzędzi ochrony konkurencji i konsumentów i usprawnienie już istniejących. W związku

z ilością i ciężarem gatunkowym zmian, uchwalenie nowej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wydaje się być rozwiązaniem niezbędnym. Regulacje zawarte w projekcie w sposób kompleksowy wychodzą naprzeciw bieżącym potrzebom, uwzględniających kilkuletnie doświadczenie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz aktualne warunki rynkowe. Najbardziej istotną zmianą w stosunku do obowiązującej ustawy jest odstąpienie od prowadzenia postępowań na wniosek w sprawach praktyk ograniczających konkurencję oraz w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Ma to na celu usprawnienie funkcjonowania Urzędu i umożliwienie Prezesowi Urzędu prowadzenia postępowań dotyczących jedynie najpoważniejszych naruszeń ustawy, mających najbardziej istotny wpływ na rynek. Najważniejszą zmianą z uwagi na aspekt ochrony konsumentów jest natomiast wprowadzenie możliwości stosowania kar pieniężnych wobec przedsiębiorców, którzy dopuszczają się praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów (do tej pory Prezes UOKiK mógł nałożyć karę dopiero za niewykonanie jego decyzji).

- I. Rozporządzenie nr 2006/2004/WE obowiązuje od dnia 29 grudnia 2005 r. (z wyłączeniem przepisów dotyczących wzajemnej pomocy – określonych w rozdziale II i III, które obowiązywać będą od dnia 29 grudnia 2006 r.) bezpośrednio na terytoriach państw członkowskich Unii Europejskiej (nie wymaga implementacji do polskiego porządku prawnego). Zobowiązuje ono każde państwo członkowskie do dokonania odpowiednich zmian legislacyjnych i instytucjonalnych w celu umożliwienia jego sprawnego stosowania.

W związku z tym, że krajowe organy ochrony konsumentów nie posiadają kompetencji do badania przypadków naruszenia prawa wykraczających poza ich jurysdykcję – celem projektowanej regulacji jest ułatwienie współpracy z innymi organami ochrony konsumentów państw członkowskich Unii Europejskiej oraz Komisją Europejską w przypadkach naruszenia przepisów wewnątrzspółnotowych. Rozporządzenie nr 2006/2004/WE przewiduje ustanowienie sieci organów publicznych zajmujących się egzekwowaniem prawa ochrony konsumentów na terytorium całej Wspólnoty, w ramach której

krajowe organy ochrony konsumentów świadczyć będą wzajemną pomoc polegającą m.in. na wymianie informacji, wykrywaniu i śledzeniu naruszeń wewnątrzspółnotowych oraz podejmowaniu działań w celu doprowadzenia do ich zaprzestania lub zakazu. Działania te są niezbędne do należytego funkcjonowania rynku wewnętrznego oraz skutecznej ochrony konsumentów na terenie całej Wspólnoty.

Współdziałanie między kompetentnymi organami ochrony konsumentów dotyczyć ma jedynie współpracy w zakresie tzw. naruszeń transgranicznych (każde działanie lub zaniechanie sprzeczne z przepisami prawnymi, które chronią interesy konsumentów, a które szkodzi lub może szkodzić zbiorowym interesom konsumentów zamieszkałych w jednym lub więcej niż jednym państwie członkowskim – innym niż państwo członkowskie, w którym miało miejsce działanie lub zaniechanie, lub gdzie odpowiedzialny przedsiębiorca ma siedzibę, albo gdzie znajdują się dowody bądź aktywa związane z tym działaniem, bądź zaniechaniem).

Każde państwo członkowskie jest zobowiązane do wyznaczenia właściwego organu i jednolitego urzędu łącznikowego (o których mowa w art. 3 lit. c i d rozporządzenia). Organy te będą odpowiedzialne za stosowanie rozporządzenia nr 2006/2004/WE. W prezentowanym projekcie ustawy funkcję właściwego organu i jednolitego urzędu łącznikowego powierza się Prezesowi UOKiK.

Uprawnienia przyznane właściwym organom i jednolitym urządzeniom łącznikowym na podstawie rozporządzenia nr 2006/2004/WE dotyczą m.in. możliwości przeprowadzania kontroli u przedsiębiorcy, wzywania przedsiębiorców do zaprzestania naruszeń, nakładania kar pieniężnych oraz wydawania w tym zakresie niezbędnych decyzji i ich publikacji. Posiadając powyższe uprawnienia, organy ochrony konsumentów państw członkowskich będą mogły podejmować określone działania prawne, pozwalające na ustalenie, czy nastąpiło naruszenie transgraniczne, bądź też, gdy istnieje uzasadnione podejrzenie, że może ono nastąpić.

W celu umożliwienia sprawnego stosowania rozporządzenia 2006/2004/WE wprowadzono następujące przepisy w projekcie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów: art. 4 pkt 22, art. 30 ust. 3, art. 32 pkt 7, art. 63 ust. 2 pkt 2, art. 74 ust. 2 pkt 4.

II. Dział I – Przepisy ogólne

W art. 1 ustawodawca określił cel oraz zakres zastosowania ustawy, a także organy właściwe w sprawach ochrony konkurencji i konsumentów. Podstawowym zadaniem ustawy jest ochrona przedsiębiorców oraz konsumentów podejmowana w interesie publicznoprawnym. Zgodnie z art. 1 ust. 2 ustawa reguluje zasady oraz tryb przeciwdziałania praktykom ograniczającym konkurencję oraz praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów, a także antykonkurencyjnym koncentracjom przedsiębiorców i ich związków, jeżeli te praktyki lub koncentracje wywołują lub mogą wywołać skutki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zasada eksterytorialności wyrażona w art. 1 ust. 2 oznacza właściwość polskiej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w sprawach przeciwdziałania praktykom ograniczającym konkurencję oraz antykonkurencyjnym koncentracjom przedsiębiorców, a także praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów, jeżeli ich skutki mogą wystąpić na terytorium RP.

Art. 3 projektu wskazuje, że przepisów ustawy nie stosuje się do ograniczeń konkurencji dopuszczonych na podstawie odrębnych ustaw. Nieumieszczenie w katalogu wyłączenia z zakresu stosowania ustawy zbiorowych układów pracy (przepis taki znajduje się w obecnie obowiązującej ustawie) jest podyktowane faktem, że zagadnienie to w żadnym stopniu nie zawiera się w aspekcie przedmiotowym ustawy, gdyż dotyczy stosunków między pracodawcą a pracownikiem.

W art. 4 projektu zawarto definicje najważniejszych pojęć, które znajdują się w przepisach ustawy, zdefiniowano m.in. pojęcie przedsiębiorcy,

przedsiębiorcy dominującego, rynku właściwego, porozumień, grupy kapitałowej. Definicje te co do zasady stanowią powtórzenie definicji zawartych w obowiązującej ustawie.

Zmianie uległo pojęcie przedsiębiorcy, mające w przepisach o ochronie konkurencji i konsumentów bardzo szeroki zakres. Obejmuje ono nie tylko przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (w tym podmioty, które są przedsiębiorcami w rozumieniu tej ustawy, ale w stosunku do których zastosowanie jej przepisów zostało wyłączone, m.in. Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe oraz jego jednostki organizacyjne), ale również jednostki organizujące lub świadczące usługi o charakterze użyteczności publicznej, osoby fizyczne wykonujące zawód we własnym imieniu i na własny rachunek oraz związki przedsiębiorców. Zmiana definicji przedsiębiorcy dotyczy osób fizycznych niespełniających powyższych przesłanek, ale mających istotny wpływ na innych przedsiębiorców. Zgodnie z nowym brzmieniem definicji osoba fizyczna (niebędąca przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej i niespełniająca przesłanek określonych w art. 4 pkt 1 lit. a i b) jest uznawana za przedsiębiorcę, w sytuacji, gdy kontroluje innego przedsiębiorcę i podejmuje dalsze działania podlegające kontroli koncentracji, czego efektem jest utworzenie quasi grupy kapitałowej (osoba fizyczna kontroluje samodzielnie kilku przedsiębiorców). W obecnie obowiązującej ustawie jako przedsiębiorcę traktowano już osobę fizyczną, która dysponowała znacznym, ale nie kontrolnym pakietem akcji lub udziałów innego przedsiębiorcy i podejmowała dalsze czynności podlegające kontroli koncentracji. Przepis ulega zmianie zgodnie z przyjętą w projekcie zasadą ograniczania obowiązku notyfikacji koncentracji Prezesowi UOKiK oraz ograniczania liczby stanów faktycznych, które traktuje się jako koncentracje (art. 13).

Dział II – Zakaz praktyk ograniczających konkurencję

Do praktyk ograniczających konkurencję zalicza się porozumienia ograniczające konkurencję (art. 6-8) oraz nadużywanie pozycji dominującej (art. 9)

1. Zakaz porozumień ograniczających konkurencję

Porozumienia ograniczające konkurencję należą do najgroźniejszych naruszeń, jakich dopuszczają się przedsiębiorcy w sferze konkurencji. W projekcie (podobnie jak ma to miejsce w obowiązującej ustawie) wprowadza się zakaz porozumień, których celem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku właściwym (art. 6 ust. 1). Przyjęte w projekcie rozwiązanie jest analogiczne do rozwiązania zawartego w obecnie obowiązującej ustawie – ustanawia się generalny zakaz porozumień ograniczających konkurencję oraz przykładowe ich wyliczenie. Porozumienia te są w całości lub odpowiedniej części nieważne (art. 6 ust. 2). Zakaz porozumień ograniczających konkurencję ma charakter zakazu względnego, gdyż ustawodawca wprowadził dwa wyjątki od art. 6 ustawy. Wyłączeniem ustawowym objęte są przede wszystkim porozumienia, które przyczyniają się do polepszenia produkcji oraz dystrybucji towarów lub postępu technicznego lub gospodarczego, zapewniają nabywcy lub użytkownikowi odpowiednią część wynikających stąd korzyści i które nie nakładają na zainteresowanych przedsiębiorców ograniczeń, które nie są niezbędne do osiągnięcia tych celów oraz nie stwarzają przedsiębiorcom możliwości wyeliminowania konkurencji na rynku właściwym w zakresie znacznej części określonych towarów (art. 8). Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, wyłączyć określone rodzaje porozumień, spełniające przesłanki, o których mowa w art. 8 ust. 1, spod zakazu, biorąc pod uwagę korzyści, jakie mogą przynieść określone rodzaje porozumień. Stanowi to znaczne ułatwienie dla przedsiębiorców – jeżeli ich porozumienie zostało objęte rozporządzeniem, mają pewność co do tego, że mogą je zawrzeć,

pomimo, że spełnia ono równocześnie przesłanki określone w art. 6. W przypadku gdy rozporządzenie nie zostało wydane w stosunku do jakiegoś typu porozumień (spełniającego przesłanki określone w art. 6 ust. 1), przedsiębiorca mający zamiar zawrzeć takiego rodzaju porozumienie musi samodzielnie dokonać oceny, czy spełnia ono przesłanki wyłączenia określone w art. 8 ust. 1, a więc czy jest dopuszczalne w świetle przepisów antymonopolowych. Wyłączeniem spod zakazu, o którym mowa w art. 5, objęte są również porozumienia, o których mowa w art. 7, czyli porozumienia zawierane między przedsiębiorcami, którzy nie są konkurentami, jeżeli udział w rynku posiadany przez któregokolwiek z nich nie przekracza 10%, na żadnym z rynków właściwych objętych porozumieniem, a także porozumienia zawierane między konkurentami, których łączny udział w rynku nie przekracza 5%. Są to tzw. porozumienia bagatelne, które ze względu na niski udział w rynku ich stron nie ograniczają prawidłowych mechanizmów rynkowych w warunkach istnienia wolnej konkurencji.

Art. 7, co do zasady, stanowi powtórzenie art. 6 obecnie obowiązującej ustawy, został jednak doprecyzowany – dotychczasowy budził trudności interpretacyjne, posługiwał się bowiem pojęciem „przedsiębiorców działających na różnych szczeblach obrotu” (pojęcie to zostało zamienione w projekcie na bardziej precyzyjne: „przedsiębiorcy niebędący konkurentami”), a jednocześnie wynikał z niego obowiązek obliczania udziału tych przedsiębiorców we wspólnym rynku, którego de facto nie ma w przypadku przedsiębiorców niebędących konkurentami.

2. Zakaz nadużywania pozycji dominującej

W projekcie, podobnie jak ma to miejsce w obowiązującej ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r., wprowadzono bezwzględny zakaz nadużywania pozycji dominującej. Nadużywanie pozycji dominującej nie zostało zdefiniowane w art. 9 ustawy, w przepisie wskazano jedynie przykładowe

zachowania przedsiębiorców najbardziej zagrażające konkurencji. Wszelkie działania, których przejawem jest nadużywanie pozycji dominującej, są w całości bądź w odpowiedniej części nieważne (art. 9 ust. 3). Zakaz nadużywania pozycji dominującej ma charakter bezwzględny, w związku z czym nie może być zalegalizowany, jak ma to miejsce w stosunku do antykonkurencyjnych porozumień. Praktyki te są najcięższymi naruszeniami prawa konkurencji stosowanymi przez podmioty o bardzo silnej pozycji rynkowej (co pozwala na wymuszanie określonych zachowań innych przedsiębiorców).

Jedyna zmiana w stosunku do obecnie obowiązującej ustawy dotyczy wykreślenia z katalogu przykładowych zachowań stanowiących nadużywanie pozycji dominującej praktyk polegających na stwarzaniu konsumentom uciążliwych warunków dochodzenia swoich praw. Tego rodzaju zachowanie stanowi czyn naruszający zbiorowe interesy konsumentów i może być przedmiotem postępowania przed Prezesem UOKiK na podstawie przepisów dotyczących praktyk ograniczających zbiorowe interesy konsumentów. Nie ma potrzeby dublowania procedur w tych sprawach.

W rozdziale 3, dotyczącym decyzji w sprawach praktyk ograniczających konkurencję, zasadnicza zmiana w stosunku do obowiązującej ustawy dotyczy usunięcia z projektu ustawy przepisu dotyczącego decyzji niestwierdzających stosowania praktyki ograniczającej konkurencję, w przypadku niestwierdzenia naruszenia art. 6 i 9 lub art. 81 lub 82 Traktatu WE. Zamiast wydawania powyższych decyzji zastosowanie znajdą przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego – prostszym i bardziej spójnym systemowo rozwiązaniem będzie w takim przypadku umorzenie postępowania na podstawie K.p.a. (skoro sprawa jest bezprzedmiotowa).

Dział III – Koncentracja przedsiębiorców

Na wstępie należy podkreślić, że kontrola koncentracji przedsiębiorców jest instrumentem o charakterze *ex ante*, co pozwala Prezesowi UOKiK na możliwość zapobiegania ewentualnym ograniczeniom konkurencji na rynku przez dokonywanie koncentracji, których skutkiem byłoby uzyskanie lub umocnienie przez jej uczestników pozycji dominującej.

Pojęcie koncentracji nie zostało zdefiniowane w projekcie (podobnie jak w obowiązującej ustawie). Projekt zawiera jedynie enumeratywne wyliczenie sytuacji, w których przedsiębiorca jest obowiązany zgłosić zamiar koncentracji (art. 13 ust. 2).

Zgodnie z projektem zamiar koncentracji podlega zgłoszeniu Prezesowi Urzędu, w przypadku gdy łączny światowy obrót przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia przekracza równowartość 1 000 000 000 euro lub łączny obrót na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia przekracza równowartość 50 000 000 euro. W ustawie z 2000 r. obowiązek zgłoszenia powstawał przy obrocie wynoszącym równowartość 50 000 000 euro (obróć światowy). Zmiana dotyczy więc, po pierwsze, podniesienia wysokości progu obrotu, który rodzi obowiązek zgłoszenia, a, po drugie, dodaniu dodatkowego kryterium obrotu na terytorium RP (dotychczas obowiązek zgłoszenia był uzależniony jedynie od wysokości obrotu światowego uczestników koncentracji). Potrzeba zmian w zakresie wysokości progów obrotu przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji wynika z praktyki Urzędu. Zdecydowana większość kontroli koncentracji prowadzonych przez Prezesa UOKiK kończyła się wydaniem zgody na ich dokonanie. W praktyce zmiana ta ma spowodować, że Prezes UOKiK będzie kontrolować tylko największe koncentracje, które będą miały faktyczny wpływ na stan konkurencji na rynku. Chodzi tu przede wszystkim o koncentracje branżowe, które bez wątpienia mogą prowadzić do zniekształcenia mechanizmów wolnej konkurencji.

Dotychczas obowiązek zgłoszenia powstawał, jeżeli łączny obrót globalny (światowy) przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji (wraz z ich grupami kapitałowymi) przekraczał równowartość 50 mln euro. Przepis taki powodował, że nawet przedsiębiorcy, którzy głównie realizowali swój obrót poza terytorium RP, a jednocześnie na terytorium RP realizowali obrót niewielki, musieli zgłaszać zamiar dokonania koncentracji, która często polegała na przejściu kontroli przez spółkę z siedzibą za granicą nad inną spółką zagraniczną. Z przyczyn oczywistych, tego rodzaju koncentracje nie mają wpływu na rynek polski. Szczególnym przykładem, który wpływa na konieczność zmiany dotychczasowych regulacji w tym zakresie, są koncentracje z udziałem inwestorów finansowych, a nie branżowych. Koncentracje te polegają na przejmowaniu kontroli nad przedsiębiorcami działającymi w różnych branżach przez prywatne fundusze inwestycyjne, działające głównie poza terytorium RP. Fundusze te realizują bardzo wysokie obroty, co powodowało, że były one zobowiązane do zgłaszania zamiarów koncentracji Prezesowi UOKiK. Koncentracje te nie rodziły natomiast, w przeważającej części przypadków, żadnych skutków rynkowych na terytorium RP. W ich wyniku nie dochodziło bowiem do agregacji udziałów rynkowych, a to jest niezwykle istotne z punktu widzenia kontroli koncentracji. Prezes UOKiK powinien skupiać się na ocenie koncentracji z udziałem inwestorów branżowych (np. producent telewizorów zamierza kupić innego producenta telewizorów albo kineskopów w celu wzmocnienia swojej pozycji rynkowej i rozwoju działalności), a nie na koncentracjach stricte finansowych, których celem jest wyłącznie dokapitalizowanie określonego przedsiębiorcy w zamian za późniejsze korzyści (udział w zyskach).

Na bazie zdobytych doświadczeń konieczne stało się zmodyfikowanie dotychczasowych przepisów tak, aby nie kontrolować koncentracji, które z natury rzeczy nie mają znaczenia rynkowego, a skupić się na ocenie tych koncentracji, które mogą mieć znaczenie dla rynku polskiego. Wprowadzenie progu obrotu światowego (1 mld euro) i progu krajowego (50 mln euro) pozwoli w ocenie organu antymonopolowego na wyeliminowanie konieczności

zgłaszania koncentracji, które nie mają znaczenia rynkowego i skupienie się na takich transakcjach, które mogą mieć wpływ na rynek. Zaznaczyć należy, że rozwiązanie w postaci progów „wielostopniowych” przyjęte również zostało w prawie wspólnotowym (rozporządzenie Rady 139/2004).

Art. 13 ust. 2 projektu stanowi powtórzenie art. 12 ust. 2 ustawy z 2000 r., z tym że dodano w nim pkt 4. Nabycie przez przedsiębiorcę zorganizowanej części mienia innego przedsiębiorcy, jeżeli łączna wartość tego mienia przekracza równowartość 10 000 000 euro, stanowi odrębny stan faktyczny, skutkujący obowiązkiem zgłoszenia zamiaru koncentracji. Dotychczas sytuacja ta mieściła się w zakresie pojęcia „przejęcia kontroli” na podstawie art. 12 ust. 2 pkt 2 obecnie obowiązującej ustawy. Jednakże nabycie mienia (nawet całości przedsiębiorstwa) jest czym innym niż przejęcie kontroli nad przedsiębiorcą jako takim – należało rozdzielić te dwa stany faktyczne.

Zrezygnowano natomiast z obejmowania obowiązkiem zgłoszenia sytuacji wymienionych w art. 12 ust. 3 ustawy z 2000 r., a więc objęcie lub nabycie akcji lub udziałów innego przedsiębiorcy, powodujące uzyskanie co najmniej 25% głosów na walnym zgromadzeniu lub zgromadzeniu wspólników, lub objęcie przez tę samą osobę funkcji członka organu zarządzającego albo organu kontrolnego u konkurujących ze sobą przedsiębiorców, a także rozpoczęcie wykonywania praw z akcji lub udziałów objętych lub nabytych bez uprzedniego zgłoszenia (na podstawie art. 13 pkt 3 i 4 obecnie obowiązującej ustawy). Tego rodzaju transakcje, jak wynika z doświadczenia Urzędu, nie wywołują istotnego skutku na rynku, nie dochodzi bowiem w ich wyniku do przejęcia kontroli przez przedsiębiorcę nad innym przedsiębiorcą. Nie istnieje więc potrzeba dalszego obejmowania ich kontrolą Prezesa UOKiK.

Art. 14 wskazuje na sytuacje, w których zamiar koncentracji nie podlega zgłoszeniu Prezesowi Urzędu. Wyłączenia te dotyczą m.in. przejęcia kontroli nad przedsiębiorcami uzyskującymi relatywnie niski obrót na terytorium RP, czasowego nabycia akcji lub udziałów przez instytucje finansowe, koncentracji w ramach jednej grupy kapitałowej. Koncentracje te nie wywołują trwałych

i istotnych z punktu widzenia konkurencji skutków rynkowych, nie ma więc potrzeby obejmowania ich kontrolą Prezesa UOKiK. Rezygnacja z regulacji zawartej w art. 13a obowiązującej ustawy wynika z faktu, że przepis ten ma charakter ocenny i stwarza trudności interpretacyjne, co było wielokrotnie zgłaszane przez zainteresowanych (przedsiębiorców, ich pełnomocników). Wyłączenia spod obowiązku zgłoszenia zamiaru koncentracji powinny mieć charakter jednoznaczny tak, aby mogły być stosowane automatycznie. Tymczasem dotychczasowy art. 13a uzależniał możliwość skorzystania z wyłączenia określonego w art. 13 pkt 1 od braku posiadania pozycji dominującej, która jest pojęciem nieostrym, a stwierdzenie jej posiadania wymaga niejednokrotnie przeprowadzenia skomplikowanych analiz (przy czym wyniki tych analiz mogą być różnie interpretowane przez UOKiK i przedsiębiorców).

W projekcie ustawy w art. 16 został dodany ust. 2. Zmiana ta podyktowana jest potrzebą doprecyzowania przepisów, których dotychczasowa treść budziła wątpliwości interpretacyjne. Dodany przepis stanowi, że w przypadku wyłączenia spod obowiązku zgłoszenia, o którym mowa w art. 13, zamiaru koncentracji polegającej na przejęciu kontroli nad przedsiębiorcą uzyskującym na terytorium RP obrót nieprzekraczający 10 000 000 euro (art. 14 pkt 1), należy brać pod uwagę wyłącznie obrót tego przedsiębiorcy i jego przedsiębiorców zależnych. Dotychczasowe przepisy sugerowały, że na potrzeby art. 13 pkt 1 należy uwzględniać obrót całej grupy kapitałowej, do której należy przejmowany przedsiębiorca, a więc także przedsiębiorców, którzy wyzbywają się kontroli nad nim. Takie rozwiązanie było niewłaściwe (wysokość obrotu tych ostatnich nie ma znaczenia przy dokonywaniu oceny wpływu tego rodzaju koncentracji na rynek), należało więc je zmienić.

Zgodnie z art. 18 projektu ustawy Prezes UOKiK, w drodze decyzji, wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, w wyniku której konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku. Istotnym rozwiązaniem zawartym

w projekcie nowej ustawy (wzorowanym na dotychczasowych przepisach) jest instytucja zgody warunkowej, w której Prezes UOKiK, w drodze decyzji, wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, gdy po spełnieniu przez przedsiębiorców zamierzających dokonać koncentracji warunków określonych w art. 19 ust. 2 – konkurencja nie zostanie istotnie ograniczona. Warunki te ustala Prezes UOKiK (może też zaakceptować warunki zaproponowane przez przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji), a mogą one w szczególności dotyczyć: zbycia całości lub części majątku jednego lub kilku przedsiębiorców, wyzbycia się kontroli nad określonym przedsiębiorcą lub przedsiębiorcami lub udzielenia licencji praw wyłącznych konkurentowi.

Projekt przewiduje możliwość wyrażenia przez Prezesa UOKiK, w drodze decyzji, zgody na dokonanie koncentracji w przypadku powstania lub umocnienia pozycji dominującej na rynku, jeżeli skutkiem powstania ograniczenia konkurencji będą towarzyszyć istotne korzyści o charakterze ogólnogospodarczym (ten instrument również stanowi powtórzenie dotychczasowych rozwiązań). Do takich sytuacji ustawodawca zaliczył przypadki, w których pomimo dokonania koncentracji, koncentracja ta przyczyni się do rozwoju ekonomicznego lub postępu technicznego lub też może wywrzeć pozytywny wpływ na gospodarkę narodową (art. 20 ust. 1 i 2). Niezwykle istotnym narzędziem, w jakie wyposażony został Prezes UOKiK, jest możliwość cofnięcia decyzji wyrażającej zgodę na dokonanie koncentracji, w przypadku gdy została ona oparta na nierzetelnych informacjach, za które odpowiedzialni są przedsiębiorcy uczestniczący w koncentracji lub przedsiębiorcy ci nie spełniają warunków określonych w zgodzie warunkowej. Art. 22 projektu ustawy przewiduje, że zgoda na dokonanie koncentracji ma charakter terminowy. Jeżeli w ciągu dwóch lat od dnia wydania decyzji w sprawie koncentracji, koncentracja nie została dokonana, decyzja wygasa (istnieje jednak możliwość przedłużenia tego terminu o rok, jeżeli przedsiębiorca wykaze, że nie nastąpiła istotna zmiana warunków rynkowych, w związku z czym koncentracja nadal nie stwarza zagrożenia dla konkurencji). W praktyce oznacza to, że przedsiębiorcy, którzy nie dokonali koncentracji

w określonym terminie, a będą nadal chcieli jej dokonać, zobowiązani są do ponownego zgłoszenia zamiaru łączenia Prezesowi UOKiK. Podyktowane jest to tym, że sytuacja oraz siła rynkowa przedsiębiorców ciągle się zmienia, w związku z czym w przypadku dokonywania koncentracji Prezes UOKiK powinien mieć na uwadze aktualny stan konkurencji na rynku. Sytuacja, w której przedsiębiorca nie dotrzymuje terminu i otrzymuje zgodę na jego przedłużenie, powinna być absolutnie wyjątkowa, przedsiębiorca musi udowodnić, że sytuacja rynkowa nie zmieniła się w sposób istotny dla oceny koncentracji. Dlatego niecelowe wydaje się utrzymywanie możliwości wniesienia zażalenia na postanowienie o odmowie przedłużenia terminu – sugeruje ono przedsiębiorcom, że tryb przedłużania terminu na dokonanie koncentracji jest normalną drogą i w konsekwencji zachęca do niedotrzymywania pierwotnych terminów.

Dział IV – Zakaz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

Do jednych z najważniejszych zadań Prezesa UOKiK należy przeciwdziałanie praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów, gdyż konsument jako słabszy uczestnik rynku wymaga szczególnej ochrony. Zmiany w dziale IV dotyczącym zakazu praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów mają na celu zapewnienie większej spójności i przejrzystości przepisów.

Zgodnie z art. 25 zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów ustawodawca rozumie godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, a w szczególności: stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru wzorców umów uznanych za niedozwolone, o których mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego; naruszanie obowiązków udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, jak również nieuczciwą lub wprowadzającą w błąd reklamę i inne czyny nieuczciwej konkurencji godzące w zbiorowe interesy konsumentów.

Pewne zmiany porządkujące zostały wprowadzone w rozdziale dotyczącym decyzji w sprawach praktyk ograniczających zbiorowe interesy konsumentów. Przede wszystkim przewidziano możliwość zastosowania art. 27 ust. 2 (określenie środków usunięcia trwałych skutków naruszenia) do decyzji określonych w art. 28, tj. w sytuacji, kiedy przedsiębiorca stosował zakazaną praktykę, ale zaniechał jej przed wydaniem decyzji. Umożliwi to ochronę interesów konsumentów pokrzywdzonych także na skutek praktyki, której stosowania przedsiębiorca już zaprzestał.

Ponadto analogicznie do postępowań w sprawach praktyk ograniczających konkurencję, zrezygnowano z wydawania decyzji niestwierdzających stosowania praktyki na rzecz umorzenia postępowania na podstawie K.p.a.

Dział V – Organizacja ochrony konkurencji i konsumentów

W projekcie ustawy Prezes UOKiK został określony jako centralny organ administracji rządowej, nad którym nadzór sprawuje Prezes Rady Ministrów. Prezesa UOKiK powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów.

Ustawodawca w art. 32 wyszczególnia zakres działań Prezesa UOKiK. Oprócz sprawowania kontroli nad przestrzeganiem przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów do zadań Prezesa UOKiK należy także m.in.: opracowywanie i przedkładanie Radzie Ministrów projektów aktów prawnych dotyczących ochrony konkurencji i konsumentów, prowadzenie stanu badań konkurencji, współpraca z krajowymi i zagranicznymi organami i organizacjami oraz z organami samorządu terytorialnego, inicjowanie badań towarów i usług, a także współpraca z Szefem Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych w zakresie niezbędnym do realizacji ustawowych zadań Prezesa UOKiK. Do zadań Prezesa UOKiK należy również wykonywanie zadań i kompetencji organu ochrony konkurencji państwa członkowskiego Unii Europejskiej, określonych w rozporządzeniu nr 1/2003/WE oraz w rozporządzeniu nr 139/2004/WE.

Projekt ustawy zmienia również regulacje dotyczące samorządu terytorialnego i organizacji konsumenckich – ze względu na zadania realizowane w obszarze ochrony konsumentów. Zadania samorządu powiatowego w zakresie ochrony praw konsumentów wykonuje powiatowy (miejski) rzecznik konsumentów. W strukturze instytucji publicznych zajmujących się ochroną konsumentów pełni on kluczową rolę w zakresie udzielania pomocy indywidualnemu konsumentowi. Waga i zakres zadań rzeczników nie znajduje jednak odzwierciedlenia w zakresie organizacji funkcjonowania rzeczników. W większości powiatów rzecznicy działają jednoosobowo. Problem ten jest szczególnie dotkliwy w dużych powiatach, gdzie liczba konsumentów pragnąca skorzystać z pomocy rzecznika przekracza możliwości jego działania. Ze względu na powszechnie niską świadomość władz lokalnych co do potrzeby i konieczności realizacji zadań z zakresu ochrony konsumentów mało prawdopodobne jest, aby, bez zmian przepisów ustawowych, nastąpiło wzmocnienie organizacyjne rzeczników. W związku z tym proponuje się wprowadzenie przepisu, zgodnie z którym rzecznik konsumentów, w powiatach powyżej 100 tys. mieszkańców i w miastach na prawach powiatu, może wykonywać swoje zadania przy pomocy wyodrębnionego biura.

Dane dotyczące poradnictwa konsumenckiego z lat ubiegłych wykazują, że liczba udzielonych przez rzeczników porad i wyjaśnień oraz interwencji stale wzrasta [przykładowo w 2004 r. rzecznicy udzielili konsumentom 136.500 porad (w 2002 r. 99.763), przygotowali 27.857 wystąpień do przedsiębiorców (w 2002 r. 19.751), wytoczyli 1.606 powództw na rzecz konsumentów (w 2002 r. 1.339)]. Wraz ze wzrostem świadomości konsumenckiej i znajomości przysługujących konsumentom praw wzrastają oczekiwania i zapotrzebowanie przeciętnego konsumenta na odpowiednią i skuteczną pomoc.

Postulat dotyczący utworzenia biur rzeczników konsumentów, określony w sprawozdaniu dotyczącym funkcjonowania powiatowych (miejskich) rzeczników konsumentów w 2002 r., został przyjęty przez Komisję Wspólną

Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz Komitet Rady Ministrów.

W projekcie ustawy utrzymano przepisy dotyczące Inspekcji Handlowej i Krajowej Rady Rzeczników Konsumentów.

Zrezygnowano natomiast z regulowania kwestii dotyczących Rady do Spraw Dobrych Praktyk Gospodarczych – będzie ona nadal działała jako organ opiniotawczo-doradczy Prezesa UOKiK, natomiast podstawą jej działania będzie statut Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a nie, jak dotychczas, przepisy ustawowe.

Dział VI – Postępowanie przed Prezesem Urzędu

Postępowanie przed Prezesem UOKiK jest postępowaniem odrębnym, unormowanym w przepisach ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W przypadku spraw nieuregulowanych w ustawie do postępowania przed Prezesem UOKiK zastosowanie mają przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego (art. 84). Natomiast w sprawach dotyczących dowodów stosuje się odpowiednio przepisy art. 227-315 Kodeksu postępowania cywilnego (art. 85). W związku z powyższym postępowanie przed Prezesem UOKiK jest postępowaniem administracyjnym, choć w szczególnej formie, do którego w pełni mają zastosowanie zasady ogólne postępowania administracyjnego.

Przepisy ogólne

Przepisy ogólne dotyczące postępowania administracyjnego zawierają w szczególności unormowania dotyczące okoliczności i trybu wszczęcia postępowania przed Prezesem UOKiK, środków dowodowych wykorzystywanych w tym postępowaniu, umarzania postępowań, terminów przedawnienia oraz kosztów postępowania i środków odwoławczych.

Postępowanie przed Prezesem jest prowadzone jako postępowanie

wyjaśniające, postępowanie antymonopolowe lub postępowanie w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów (art. 48).

Postępowanie wyjaśniające ma na celu wstępne ustalenie, czy wystąpiły przesłanki uzasadniające wszczęcie właściwego postępowania antymonopolowego bądź postępowania z zakresu praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów albo czy powstał obowiązek zgłoszenia zamiaru koncentracji. Może ono również służyć badaniu struktury określonych rynków właściwych. Postępowania wyjaśniające prowadzone są wyłącznie z urzędu i mają charakter postępowań w sprawie, a nie przeciwko określonym przedsiębiorcom. Postępowania takie pozwalają na przeprowadzenie bardzo głębokiej analizy ekonomicznej danego rynku właściwego i tendencji do określonych zachowań przedsiębiorców działających na tym rynku. Postępowanie wyjaśniające ma charakter fakultatywny i nie musi poprzedzać wszczęcia postępowania antymonopolowego. Ma ono na celu wstępne ustalenie, czy zachodzą okoliczności uzasadniające wszczęcie sformalizowanego postępowania w sprawie i pozwala często uniknąć wszczynania zbędnych, kosztownych niekiedy (opinie biegłych, badania rynku) postępowań antymonopolowych i w sprawach praktyk naruszających zbiorowy interes konsumentów. Jeżeli jednak naruszenie przepisów ustawy jest oczywiste, nie ma potrzeby przeprowadzania postępowania wyjaśniającego.

Najistotniejszą zmianą wprowadzoną do projektu nowej ustawy jest rezygnacja z prowadzenia postępowań antymonopolowych oraz w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów na wniosek złożony przez uprawnione do tego podmioty, który to wniosek – zgodnie z przepisami obowiązującej ustawy – ma charakter wiążący dla organu. Zmiana ta podyktowana jest przede wszystkim koniecznością skoncentrowania się organu antymonopolowego na najpoważniejszych naruszeniach konkurencji.

W trybie publicznoprawnym (decyzje wydawane przez organ antymonopolowy) powinny być rozpatrywane jedynie najpoważniejsze naruszenia konkurencji, wywierające istotny, negatywny wpływ na konkurencję na rynku. Natomiast

osoby indywidualne (przedsiębiorcy, konsumenci) poszkodowane w związku z zaistniałymi naruszeniami konkurencji, powinny dochodzić wynikających z tych naruszeń roszczeń (unieważnienia kontraktu, nakazu zaprzestania naruszeń, czy wreszcie odszkodowania) przed sądami cywilnymi. Koncepcja systemu dwubiegunowego, w której dwa tryby dochodzenia roszczeń wynikających z naruszeń prawa konkurencji, funkcjonując równolegle obok siebie, powinny pełnić wobec siebie rolę komplementarną. Chodzi zatem o to, aby Prezes UOKiK mógł w praktyce egzekwować przepisy prawa antymonopolowego w stosunku do przedsiębiorców zakłócających (samodzielnie bądź w porozumieniu z innymi) uczciwe reguły gry rynkowej wyłącznie w oparciu o interes publicznoprawny. Prezes UOKiK nie realizuje bowiem z założenia zadań z zakresu ochrony interesów indywidualnych.

W związku z tym racjonalne jest wyeliminowanie z obecnej ustawy wiążącego żądania wszczęcia postępowania przez organ antymonopolowy, które obecnie przysługuje przedsiębiorcy. Zmiana taka pociąga za sobą korzyści dla ochrony konkurencji jako zjawiska instytucjonalnego, jak też dla samych żądających (wnioskodawców). Przede wszystkim przyjęte rozwiązanie w znaczący sposób skróci czas prowadzenia postępowań, ze względu na ograniczenie ich ilości (a więc odciążenie Prezesa UOKiK i sądów), a także na zmniejszeniu liczby odwołań od decyzji Prezesa UOKiK (stroną mającą możliwość wniesienia odwołania będzie wyłącznie przedsiębiorca, przeciwko któremu toczy się postępowanie). Czas trwania postępowania antymonopolowego, biorąc po uwagę również instancje odwoławcze od decyzji organu antymonopolowego, jest bowiem bardzo długi. Jak wynika z doświadczeń UOKiK, średnie terminy oczekiwania na rozpatrzenie spraw przez sądy w przypadku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wynoszą 16, a sądu apelacyjnego – 11 miesięcy. Aktualnie SOKiK – obarczony dużą ilością spraw, nie tylko antymonopolowych – rozpatruje odwołania od decyzji wydanych latem 2004 r.

W związku z tym nawet dla wnioskodawcy, w dużej części przypadków, prawomocne rozstrzygnięcie ma jedynie znaczenie historyczne. Droga

prywatnoprawna, choć również czasochłonna, wydaje się być jednak bardziej korzystna z punktu widzenia ochrony interesów indywidualnych, np. z uwagi na możliwość uzyskania odszkodowania.

Przede wszystkim jednak należy mieć na uwadze ochronę konkurencji w interesie publicznoprawnym, czyli dążenie do takiego stanu, aby organ antymonopolowy był jak najbardziej efektywny i skuteczny przez przeciwdziałanie najpoważniejszym naruszeniom konkurencji. Z doświadczenia UOKiK wynika, że znaczna większość postępowań na wniosek przedsiębiorców kończy się decyzją niestwierdzającą praktyki lub odmową wszczęcia postępowania. Dużo czasu i wysiłku zabiera udowodnienie de facto wnioskodawcy, że praktyka nie jest stosowana. Decyzje często podlegają kontroli sądu. Skutek jest zatem taki, że organ antymonopolowy zajmuje się sprawami, które nie eliminują z rynku patologicznych zachowań przedsiębiorców stosujących praktyki i zakłócających konkurencję, które to postępowania wszczynane są z reguły z urzędu, lecz zajmuje się wydawaniem decyzji niestwierdzających lub odmawiających wszczęcia postępowania. Dodatkowo postępowania na wniosek muszą faktycznie być traktowane priorytetowo, ponieważ postępowania z urzędu nie są zagrożone skargą na bezczynność organu.

Ważnym aspektem postępowań na wniosek przedsiębiorcy, niekorzystnym z punktu widzenia ochrony konkurencji, jest związanie organu antymonopolowego zakresem wniosku. Oznacza to, że w przypadku stwierdzenia, że stan faktyczny wykracza poza wniosek – konieczne jest wszczęcie postępowania, co pociąga za sobą koszty i wydłuża czas wydania decyzji. W przypadku związania organu antymonopolowego wnioskiem nie ma możliwości, aby mógł on orzekać w szerszym albo węższym zakresie. Niejednokrotnie w trakcie postępowania dostrzega się naruszenie konkurencji, ale naruszenie to wykracza poza wniosek. W takiej sytuacji w zakresie postępowania na wniosek, np. nie stwierdza się praktyki, a w celu wyeliminowania dostrzeżonych naruszeń konieczne jest wszczęcie nowego

postępowania. Problemy mogą pojawiać się szczególnie w postępowaniach w sprawach porozumień ograniczających konkurencję, kiedy wnioskodawca nie może stwierdzić, w jaki sposób wskazane przez niego we wniosku porozumienie zostało zawarte. Jego wniosek jest zazwyczaj bardzo ogólny, wskazujący ewentualnie na skutki, jakie może nieść za sobą zawarcie takiego porozumienia dla danego przedsiębiorcy. Cały czas pojawiają się wątpliwości, czy doprecyzowanie sposobu zawarcia porozumienia samodzielnie przez organ antymonopolowy będzie już rozszerzeniem wniosku (wyjściem poza jego zakres) czy też nie. Z drugiej strony uznanie, że wskazanie sposobu zawarcia porozumienia jest „wyjściem” poza zakres wniosku, spowoduje konieczność, np. wydania decyzji niestwierdzającej stosowania praktyki, co z kolei naraża Urząd na zarzut wnioskodawcy dotyczący błędnego rozstrzygnięcia.

Wobec powyższego należy stwierdzić, że rezygnacja z prowadzenia postępowań na wniosek jest w pełni uzasadniona. Organ antymonopolowy, działając w oparciu o swoje doświadczenie oraz zawiadomienia przedsiębiorców, pozbawione statusu formalnych wniosków, będzie decydował samodzielnie, czy wszczęcie postępowania antymonopolowego w konkretnych sprawach będzie uzasadnione i istotne z punktu widzenia konkurencji.

Proponowane rozwiązanie będzie służyło zwiększeniu skuteczności ochrony konkurencji na rynku oraz zwielokrotnieniu możliwości przeciwdziałania poważnym naruszeniom prawa antymonopolowego, które mają istotny wpływ na określony rynek właściwy. Chodzi tu o poważne naruszenia zarówno polskich, jak i wspólnotowych przepisów antymonopolowych.

Proponowana zmiana jest inspirowana polityką Unii Europejskiej, która zmierza do zwiększenia znaczenia prywatnoprawnego trybu dochodzenia roszczeń wynikających z naruszenia wspólnotowego prawa konkurencji w państwach europejskich (zagadnienia tego dotyczy Zielona Księga przygotowana przez Komisję). Należy również zwrócić uwagę na fakt, że w wielu państwach członkowskich Unii Europejskiej wniosek kierowany przez

uprawniony podmiot w sprawie antymonopolowej nie ma charakteru wiążącego dla organu antymonopolowego.

Powyższe cele zostały zrealizowane w projekcie przez zmianę przepisów proceduralnych.

Zgodnie z art. 50 projektu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów postępowanie antymonopolowe w sprawach praktyk ograniczających konkurencję oraz postępowanie w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wszczyna się wyłącznie z urzędu. Impulsem do wszczęcia postępowania może być zawiadomienie dotyczące stosowania zakazanych praktyk, zgłoszonych przez przedsiębiorcę lub inny podmiot. Zawiadomienie wprowadzone przez art. 87 oraz 101 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ma charakter niewiążący dla Prezesa UOKiK. Katalog podmiotów mogących wystąpić z zawiadomieniem dotyczącym podejrzenia stosowania praktyk ograniczających konkurencję ma charakter otwarty. Analogiczna sytuacja dotyczy art. 101. Z zawiadomieniem, zgodnie z art. 101 ust. 2, może wystąpić m.in. zagraniczna organizacja wpisana na listę organizacji uprawnionych w państwach członkowskich Unii Europejskiej do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania, opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich, jeżeli cel jej działania uzasadnia wystąpienie przez nią ze skargą w sprawie naruszenia wynikającego z niezgodnych z prawem zaniechań lub działań podjętych w Polsce, zagrażających zbiorowym interesom konsumentów w państwie członkowskim, w którym organizacja ta ma swoją siedzibę.

W projekcie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przewidziano wymogi formalne, które powinno spełniać zawiadomienie, w tym konieczności uzasadnienia zawiadomienia. Zawiadamiający na podstawie art. 87 ust. 3 powinien dołączyć do zawiadomienia wszelkie dokumenty będące w jego posiadaniu, które mogą stanowić dowód naruszenia przepisów ustawy. Wypełnienie (lub nie) wymogów formalnych, wskazanych w art. 87, nie decyduje o tym, czy Prezes UOKiK przeprowadzi postępowanie w sprawie.

Mają one jedynie charakter podpowiedzi dla zawiadamiającego – im bardziej prawidłowo skonstruowane jest zawiadomienie, tym lepiej uzasadnia potrzebę wszczęcia postępowania.

Art. 52 projektu ustawy określa, co może być dowodem w postępowaniu przed Prezesem UOKiK. Najczęściej wykorzystywanym dowodem w postępowaniu antymonopolowym są dokumenty. Ponadto przepisy projektu ustawy w sposób szczegółowy regulują okoliczności związane z przeprowadzeniem innych rodzajów dowodów – dowodu z zeznań świadków, opinii biegłych czy oględzin. Ważnym aspektem postępowania jest możliwość przeprowadzenia przez Prezesa UOKiK rozprawy (art. 61).

Projekt ustawy wprowadza również szczegółowe regulacje dotyczące trybu przeprowadzania kontroli u przedsiębiorcy. Przeprowadzenie kontroli przez upoważnionych pracowników Urzędu możliwe jest zarówno w postępowaniu antymonopolowym, jak i w postępowaniu wyjaśniającym. Ma to o tyle doniosłe znaczenie, że zgodnie z polskim prawem postępowanie wyjaśniające toczy się w sprawie, a nie przeciwko określonym przedsiębiorcom, co oznacza, że brak w nim stron. Pozwala to na przeprowadzenie kontroli z zaskoczenia (przedsiębiorca, u którego odbywa się kontrola, nie jest stroną, i związku z tym nic nie wie o wszczęciu postępowania antymonopolowego). Przedsiębiorcy nie mają możliwości i czasu na zniszczenie dowodów świadczących o stosowanej praktyce. Doświadczenie Urzędu wskazuje, że z uwagi na zebrany materiał dowodowy, wartość mają w zasadzie wyłącznie kontrole przeprowadzane w postępowaniu wyjaśniającym, tylko w nich możliwy jest element pełnego zaskoczenia.

W celu zwiększenia skuteczności kontroli w projekcie przewiduje się możliwość utrwalenia jej przebiegu przy pomocy urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk (art. 64 ust. 4) – umożliwi to przede wszystkim rejestrowanie ustnych wyjaśnień kontrolowanych.

W projekcie określa się podmioty, które mogą zostać upoważnione przez Prezesa UOKiK do przeprowadzenia kontroli. Obok pracownika Urzędu oraz

Inspekcji Handlowej, Prezes UOKiK może także upoważnić pracownika organu ochrony konkurencji państwa członkowskiego Unii Europejskiej w przypadku, o którym mowa w art. 22 rozporządzenia nr 1/2003/WE, jak również pracownika organu wnioskującego z rozumieniu art. 3 pkt f rozporządzenia nr 2006/2004/WE w przypadku, o którym mowa w art. 6 ust. 3 rozporządzenia nr 2006/2004/WE, oraz osoby posiadające wiadomości specjalne, jeżeli do przeprowadzenia kontroli niezbędne są tego rodzaju wiadomości. Chodzi tu przede wszystkim o wyspecjalizowanych informatyków, dzięki którym możliwe jest uzyskiwanie danych z komputerów, zawierających istotne informacje. Kontrola przeprowadzona podczas postępowania przed Prezesem Urzędu ma charakter szczególny. Zgodnie z art. 80 ust. 2 pkt 3 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej art. 80 ust. 1 tej ustawy nie stosuje się w przypadku, jeżeli odrębne przepisy przewidują możliwość przeprowadzenia kontroli w toku prowadzenia postępowania dotyczącego przedsiębiorcy.

W projekcie odrębnie uregulowano zakres osób, w obecności których można przeprowadzać kontrolę. Przewiduje się możliwość przeprowadzenia kontroli w obecności osoby czynnej w miejscu, a nie tylko w obecności przedsiębiorcy lub osoby przez niego upoważnionej, co jest uregulowane w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej. Pozwala to na przeprowadzenie kontroli z zaskoczenia, co jest, jak wyżej wyjaśniono, warunkiem jej skuteczności.

Zasada ta jest analogiczna do przyjętej w obowiązującej ustawie z 2000 r. Zmiana polega na stworzeniu możliwości uzyskiwania wyjaśnień w toku kontroli również od pracowników kontrolowanego i innych osób czynnych w miejscu przeprowadzania kontroli.

Projekt przewiduje też zmiany w zakresie ochrony informacji uzyskanych w trakcie postępowania (art. 72). Rezygnuje się ze szczególnej ochrony informacji o wszczęciu postępowania w sprawie koncentracji z udziałem spółek publicznych. Zdaniem UOKiK, ujawnianie tych informacji na zasadach ogólnych nie destabilizuje sytuacji na giełdzie (co było pierwotnie przyczyną

wprowadzenia regulacji), a przeciwnie – dostarczy inwestorom cennych danych.

Od decyzji Prezesa UOKiK przysługuje odwołanie do sądu ochrony konkurencji i konsumentów, postępowanie to toczy się według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu w sprawach gospodarczych (art. 82). Przewidziano również tryb samokontroli – w przypadku wniesienia odwołania do sądu ochrony konkurencji i konsumentów – jeżeli Prezes UOKiK uzna odwołanie za słuszne, może on uchylić albo zmienić swoją decyzję w całości lub w części.

Postępowanie antymonopolowe w sprawach praktyk ograniczających konkurencję

Zasadniczą zmianą wprowadzoną w projekcie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest rezygnacja z instrumentu wniosku na rzecz niewiążącego organ zawiadomienia, o którym była mowa w pkt II.

W projekcie określono również sytuacje, w których Prezes UOKiK nie wszczyna postępowania. Dotyczy to przypadku, gdy Komisja Europejska prowadzi postępowanie w tej samej sprawie bądź sprawa została już rozstrzygnięta przez Komisję Europejską (art. 88 ust. 1). Przepisy projektu ustawy regulują również przypadki, w których Prezes UOKiK na podstawie art. 13 rozporządzenia 1/2003/WE może nie wszcząć postępowania antymonopolowego – ma to miejsce wtedy, gdy właściwy organ ochrony konkurencji innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej prowadzi postępowanie w tej samej sprawie, a także gdy sprawa została rozstrzygnięta przez właściwy organ ochrony konkurencji innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej. Jeżeli Prezes UOKiK wszczął postępowanie może je zawiesić w drodze postanowienia.

Zmianie uległy również przepisy określające, kto może być stroną postępowania – zgodnie z projektem jest nią każdy, wobec kogo zostało wszczęte postępowanie w sprawie praktyk ograniczających konkurencję.

Zmiana jest konsekwencją rezygnacji z prowadzenia postępowań na wniosek (obecnie również wnioskodawcy przysługuje status strony).

Postępowanie w sprawach koncentracji

W przeciwieństwie do postępowania w sprawach praktyk ograniczających konkurencję oraz w sprawach naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, postępowanie w sprawach koncentracji może być wszczęte na wniosek lub z urzędu. Ustawodawca wymienia podmioty, które obowiązane są do zgłoszenia zamiaru koncentracji (art. 95 ust. 2) – przepis ten został zmieniony, w stosunku do obecnie obowiązującej ustawy, w związku ze zmianą katalogu przypadków, w których wymagane jest dokonanie notyfikacji zamiaru koncentracji Prezesowi UOKiK (art. 13). W przypadkach, w których zamiar koncentracji podlega zgłoszeniu, przedsiębiorcy obowiązani są do wstrzymania się od dokonania koncentracji do czasu wydania przez Prezesa UOKiK decyzji lub upływu terminu, w jakim decyzja powinna być wydana. Mając na względzie powyższe, czynność prawna, na podstawie której ma nastąpić koncentracja, może być dokonana pod warunkiem wydania przez Prezesa UOKiK, w drodze decyzji, zgody na dokonanie koncentracji lub upływu terminów na dokonanie takiej zgody (art. 98). Art. 95 projektu ustawy przewiduje obowiązek wniesienia opłat od wniosków o wszczęcie postępowania antymonopolowego w sprawach koncentracji (analogicznie do obowiązujących obecnie przepisów). Opłaty od wniosków koncentracyjnych stanowią dochód budżetu państwa.

Postępowanie w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

Postępowanie w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wszczynane jest z urzędu. Wyjaśnienia dotyczące postępowania w sprawach praktyk ograniczających konkurencję w tym zakresie odnoszą się odpowiednio do postępowań w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Kary pieniężne

Podobnie jak w obowiązującej ustawie z 2000 r., ustawodawca przewidział możliwość nakładania przez Prezesa UOKiK, w drodze decyzji, kar pieniężnych, w przypadkach ściśle określonych w projekcie ustawy. Zasadniczą zmianą w stosunku do obecnie obowiązującej ustawy jest możliwość nałożenia przez Prezesa UOKiK kary pieniężnej na przedsiębiorcę, który dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 25 (art. 107 ust. 1 pkt 4) – do tej pory można było nałożyć karę tylko w przypadku niewykonania decyzji. Zmiana ta podyktowana jest faktem, że naruszenia zbiorowych interesów konsumentów są równie groźne, jak ograniczenia konkurencji, w związku z czym możliwość nałożenia kary pieniężnej powinna spełniać funkcję odstraszającą.

W projekcie (art. 107 ust. 4) podwyższono też do 200-krotności przeciętnego wynagrodzenia maksymalny wymiar kary, nakładanej w przypadku, kiedy przedsiębiorca dopuszczający się stosowania praktyk ograniczających konkurencję, praktyk naruszających zbiorowy interes konsumentów albo dokonujący koncentracji bez dokonania zgłoszenia nie uzyskał przychodu w roku poprzedzającym rok nałożenia kary (w obowiązującym stanie prawnym w takiej sytuacji można na przedsiębiorcę nałożyć karę w wysokości do 100-krotności przeciętnego wynagrodzenia). Maksymalna wysokość kar została podwyższona ze względu na to, że w tych przypadkach kary są nakładane na dużych przedsiębiorców, często działających w warunkach recydywy. Kary stosowane obecnie były za niskie i nie mogły w wielu przypadkach odnosić pożądanego skutku (na konieczność podwyższenia kar zwracał uwagę również Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów).

Obok kar pieniężnych przewidzianych w art. 107, Prezes UOKiK może nałożyć karę, w drodze decyzji, w wysokości stanowiącej równowartość do 10 000 euro za każdy dzień zwłoki w wykonaniu decyzji wydanych na podstawie art. 10, art. 12 ust. 1, art. 19 ust. 1, art. 20 ust. 1, art. 21 ust. 2 i 4, art. 27, 29 oraz art. 90 ust. 1 i 3, postanowień wydanych na podstawie art. 67 ust. 1 lub

wyroków sądowych w sprawach z zakresu praktyk ograniczających konkurencję, praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów oraz koncentracji; karę pieniężną nakłada się, licząc od daty wskazanej w decyzji.

Przy ustalaniu kar pieniężnych, o których mowa w ustawie, należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy (art. 112).

Podobnie jak w ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r., w projekcie nowej ustawy znalazł się przepis dotyczący tzw. programu łagodzenia kar (leniency). Ma on na celu zwiększenie wykrywalności porozumień ograniczających konkurencję, przede wszystkim karteli o dużych rozmiarach. Należą one do najgroźniejszych ograniczeń konkurencji, prowadzą często do jej wyeliminowania, a co za tym idzie – podwyższenia cen i spadku jakości towarów, co zawsze jest niekorzystne również dla konsumentów. Za najwyższą wartość należy uznać ich wykrywanie i eliminowanie, nawet kosztem zrezygowania z nałożenia kary na przedsiębiorców w nich uczestniczących. Wprowadzony system łagodzenia kar przewiduje możliwość odstąpienia od nałożenia kary na przedsiębiorcę, który jako pierwszy zawiadomił Urząd o istnieniu kartelu lub dostarczył dowód umożliwiający wydanie decyzji stwierdzającej istnienie porozumienia oraz złagodzenie kar dla pozostałych przedsiębiorców, którzy dostarczyli dowody przyczyniające się do wydania takiej decyzji.

Przepisy dotyczące kar nie uległy znaczącej zmianie w stosunku do obecnie obowiązujących. Poza wprowadzeniem opisanej wyżej możliwości nałożenia kary na przedsiębiorcę naruszającego zbiorowe interesy konsumentów oraz podwyższenia górnej granicy kary, określonej w art. 107 ust. 4, zrezygowano w art. 107 ust. 2 i art. 108 z dolnej granicy kary, którą Prezes UOKiK może nałożyć, w drodze decyzji, w przypadkach określonych w omawianych przepisach (w dotychczasowym stanie prawnym odpowiednio 1 000 i 500 euro). Proponowane zniesienie dolnej granicy kar niewątpliwie umożliwi bardziej elastyczne kształtowanie polityki ich nakładania przez organ antymonopolowy.

Przepis karny

W projekcie przewiduje się zmianę przepisu karnego – art. 115. Inaczej, niż jest to w obowiązującej ustawie, w przepisie tym określono minimalną wysokość kary grzywny nakładanej na podmiot, który wbrew przepisowi art. 43 ust. 4 narusza obowiązek udzielenia wyjaśnień i informacji będących przedmiotem wystąpienia rzecznika lub obowiązek ustosunkowania się do uwag i opinii rzecznika. Minimalna wysokość kary wynosi równowartość 2 000 zł. Przepis ten ma na celu zdyscyplinowanie przedsiębiorców, którzy obecnie często naruszają ww. obowiązek, co utrudnia lub wręcz uniemożliwia rzecznikom podejmowanie skutecznych działań na rzecz konsumentów.

Przepis zmieniający, przepisy przejściowe i końcowe

W projekcie ustawy wprowadza się również zmiany w ustawie o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji. Przepisy antymonopolowe funkcjonujące w ustawie o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji powodują wiele problemów interpretacyjnych – wzajemna relacja obydwu ustaw (ustawy o NFI i ustawy antymonopolowej) w zakresie kontroli koncentracji jest bardzo trudna do ustalenia. Ponadto, jak wynika z doświadczenia UOKiK, przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów są zupełnie wystarczające również w zakresie koncentracji narodowych funduszy inwestycyjnych. W związku z tym proponuje się uchylenie rozdziału 5 ustawy o narodowych funduszach inwestycyjnych (art. 116).

Zgodnie z projektem, w przypadku postępowań wszczętych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, stosuje się przepisy ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (art. 118).

Akty wykonawcze wydane na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów zachowują moc do czasu wejścia w życie aktów wykonawczych wydanych na podstawie niniejszej ustawy, nie

dłużej jednak niż przez okres 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 7 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów zachowują moc do czasu ich wygaśnięcia (art. 120).

W przepisach przejściowych została uregulowana kwestia dotycząca ciągłości pracy członków Krajowej Rady Rzeczników Konsumentkich. Zgodnie z art. 119 członkowie Krajowej Rady Rzeczników Konsumentkich utworzonej na podstawie przepisów ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów zachowują członkostwo w Radzie po wejściu w życie niniejszej ustawy, na zasadach w niej określonych.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje akt prawny

Przedmiotowy akt prawny oddziałuje na zakres zadań Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Wejście w życie ustawy wpłynie na sytuację przedsiębiorców, przede wszystkim przez liberalizację przepisów dotyczących koncentracji (ograniczenie katalogu transakcji podlegających obowiązkowi notyfikacji Prezesowi UOKiK). Pośrednio wywrze też wpływ na sytuację konsumentów – w związku z wprowadzeniem kar za stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów oraz ustaleniem minimalnej wysokości kary grzywny za nieudzielanie informacji żądanych przez rzeczników konsumentów, które to przepisy mają na celu dyscyplinowanie przedsiębiorców (dzięki temu interesy konsumentów będą skuteczniej chronione).

2. Konsultacje społeczne

Projekt ustawy w ramach uzgodnień społecznych został skierowany do organizacji konsumenckich (Federacja Konsumentów, Stowarzyszenie Konsumentów Polskich) i stowarzyszeń pracodawców (Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”, Business Centre Club, Krajowa Izba Gospodarcza), skupiających podmioty, których sytuacji prawnej dotyczy. W toku prac nad projektem uwagi zgłosiły Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”, Federacja Konsumentów i Stowarzyszenie Konsumentów Polskich. Uwzględniono uwagi dotyczące:

- art. 13 ust. 1 pkt 2 – przez podniesienie wysokości obrotu uzyskiwanego na terytorium RP, warunkującej powstanie obowiązku zgłoszenia zamiaru koncentracji, do równowartości 50 mln euro,
- art. 70 ust. 1 – przez dokonanie korekty redakcyjnej przepisu (po jej wprowadzeniu nie ma wątpliwości, że ograniczenie prawa wglądu do materiału

dowodowego zebranego w postępowaniu przed Prezesem UOKiK jest możliwe po spełnieniu którejkolwiek z przesłanek określonych w tym przepisie);

- art. 87 ust. 4 – przez nałożenie na Prezesa UOKiK obowiązku przekazywania zgłaszającemu zawiadomienie o naruszeniu przepisów ustawy informacji o sposobie rozpatrzenia zawiadomienia – w terminie określonym w K.p.a.

W projekcie uwzględniono również propozycję Krajowej Rady Rzeczników Konsumentów, dotyczącą zmiany ust. 3 w art. 42 projektu, w celu uproszczenia i ujednolicenia zasad wynagradzania rzeczników – wszelkie czynności z zakresu prawa pracy wobec nich, również dotyczące wynagrodzeń, będzie wykonywał jeden organ (starosta).

Projekt ustawy został poddany konsultacjom z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

W ramach prac Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego przekazano uwagę Zespołu Miejskich Rzeczników Konsumentów Miast Unii Metropolii Polskich, która dotyczy wzmocnienia roli Krajowej Rady Rzeczników Konsumentów jako organu opiniodawczo-doradczego Prezesa UOKiK. Zespół zaproponował zwiększenie liczby członków Rady o zagwarantowany udział miejskich rzeczników konsumentów ze wszystkich Miast Unii Metropolii Polskich ze względu na zakres i wagę zadań realizowanych w zakresie ochrony konsumentów w wielkich miastach w porównaniu z innymi jednostkami samorządu terytorialnego. Uwaga nie została uwzględniona. Zdaniem UOKiK obecny skład Rady jest wystarczający. Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego na posiedzeniu plenarnym, w dniu 14 czerwca 2006 r., uznała projekt za uzgodniony.

Projekt został również umieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej w celu umożliwienia zgłoszenia ewentualnych uwag i opinii przez wszystkich zainteresowanych. Propozycje zmian do projektu przedstawiło, w trybie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, Stowarzyszenie Prawa Konkurencji (pismo z dnia 17.03.2006 r.). Uwzględniono uwagi Stowarzyszenia dotyczące:

- zmian w zakresie definicji przedsiębiorcy dominującego (została ona powiązana z definicją przejęcia kontroli, w celu usunięcia wątpliwości co do wzajemnej relacji tych pojęć),
- art. 7 – przepis skorygowano, wprowadzając pojęcie „przedsiębiorców niebędących konkurentami” (zamiast pojęcia „przedsiębiorców działających na różnych szczeblach obrotu”,
- wykreślenia z katalogu zakazanych praktyk praktyki określonej w art. 8 ust. 2 pkt 7 obowiązującej ustawy (wyjaśnienie wyżej w tekście uzasadnienia),
- rezygnacji z obejmowania kontrolą koncentracji stanów faktycznych określonych w art. 12 ust. 3 obowiązującej ustawy (wyjaśnienia wyżej),
- rezygnacji z regulacji zawartej w dotychczasowym art. 13a, jako budzącym wątpliwości interpretacyjne.

Wpłynęło także, w dniu 21.06.2006 r., zgłoszenie Konferencji Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce. Uwagi w nim zawarte nie zostały uwzględnione.

Zgłoszenia podmiotów dokonane w trybie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa zostały dołączone do projektu ustawy.

3. Wpływ na wydatki sektora finansów publicznych

- 1) wejście w życie ustawy spowoduje wzrost dochodów budżetu państwa w związku z wprowadzeniem możliwości nakładania przez Prezesa UOKiK kar pieniężnych na przedsiębiorców za stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Wysokość wpływów do budżetu jest jednak w chwili obecnej trudna do oszacowania, zależy bowiem od skali przyszłych naruszeń prawa,
- 2) wejście w życie ustawy spowoduje skutki dla budżetu państwa związane z koniecznością zwiększenia zatrudnienia w UOKiK. W wyniku wejścia w życie wspólnotowego rozporządzenia nr 2006/2004/WE usprawnia-

jącego system ochrony konsumentów w UE i związanego z nim ściśle projektu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów na Urząd nałożony zostanie szereg nowych zadań. Na mocy niniejszej regulacji Prezes UOKiK będzie pełnił rolę jednolitego urzędu łącznikowego w rozumieniu przepisów rozporządzenia. Oznacza to, że w przypadku toczących się postępowań o charakterze transgranicznym, będzie on koordynował działania krajowe organów właściwych, jak również stanowił pośredni punkt kontaktowy w relacjach z Komisją Europejską oraz innymi jednolitymi urzędami łącznikowymi. Ponadto, zgodnie z dokonaną przez Rząd RP notyfikacją do Komisji Europejskiej, Prezes UOKiK został wyznaczony jako krajowy organ właściwy, który na wniosek organów właściwych innych państw będzie prowadził samodzielnie bądź uczestniczył we wspólnych postępowaniach wraz z innymi organami właściwymi. Czynności te mogą polegać zarówno na konieczności przeprowadzania całkowitych, kompleksowych postępowań w związku z naruszeniem praw konsumentów, jak i wykonaniu pewnych czynności pomocniczych, polegających na przeprowadzeniu dochodzeń, udzieleniu informacji, zebraniu dowodów.

Tak zdefiniowane nowe działania będą wymagać zaangażowania wysoko wykwalifikowanych pracowników władających obcymi językami oraz prowadzącymi samodzielnie postępowania. Skuteczne wypełnienie tych zobowiązań międzynarodowych przez Prezesa UOKiK nie będzie możliwe bez rozszerzenia posiadanego obecnie potencjału kadrowego. W związku z powyższym przewiduje się, że wejście w życie niniejszej ustawy spowoduje konieczność utworzenia w UOKiK 5 nowych etatów.

Po wejściu w życie projektowanej ustawy ograniczona zostanie ilość postępowań koncentracyjnych, nie będzie też obowiązku wszczynania postępowań w sprawach praktyk na wniosek. Nie będzie to jednak miało wpływu na potrzebę wzmocnienia kadrowego UOKiK, nie spowoduje bowiem zmniejszenia ilości postępowań prowadzonych przez Urząd. Wzrośnie bowiem dzięki temu ilość najpoważ-

niejszych, czaso- i pracochłonnych postępowań w sprawach praktyk ograniczających konkurencję i praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Taka też jest intencja zmian wprowadzonych w projekcie – chodzi o to, aby Urząd nie musiał zajmować się sprawami nie mającymi istotnego znaczenia dla interesu publicznoprawnego, mógł się za to skoncentrować na najpoważniejszych naruszeniach prawa konkurencji i zbiorowych interesów konsumentów (na co w obecnym stanie prawnym często brakuje czasu i środków wobec obowiązku rozpatrywania każdego wniosku o wszczęcie postępowania). W związku z tym potrzeby kadrowe Urzędu nie zmniejszą się po wejściu w życie nowej ustawy, przeciwnie – wzrosną w związku z koniecznością stosowania rozporządzenia nr 2006/2004/WE.

Wyliczenie skutków zatrudnienia, dla 5 etatów za 12 miesięcy (tj. w skali roku, przyjmując za podstawę wyliczenia skutków wynagrodzenie przewidziane w ustawie budżetowej na rok 2006 dla UOKiK, część 53, dział 750, rozdział 75001):

1. Wynagrodzenia	212 003 zł
wg wyliczenia $3\,533,39 \text{ zł} \times 5 \text{ etatów} \times 12 \text{ miesięcy} = 212\,003,40 \text{ zł}$	
2. Pochodne od wynagrodzeń:	39 623 zł
1) składki ZUS	34 429 zł,
wg wyliczenia $212\,003 \text{ zł} \times 16,24\% = 34\,429,29 \text{ zł}$,	
2) składki na Fundusz Pracy	5 194 zł,
wg wyliczenia $212\,003 \text{ zł} \times 2,45\% = 5\,194,07 \text{ zł}$	
3. Wydatki rzeczowe	24 815 zł
wg wyliczenia $4\,963,00 \text{ zł} \times 5 \text{ etatów}$	
z przeznaczeniem na techniczne wyposażenie 5 stanowisk pracy w skali roku – zabezpieczenie stanowiska pracy w: meble, sprzęt biurowy, materiały	

biurowe (np. biurko, krzesło, szafa, aparat telefoniczny, koszt: rozmów telefonicznych, wykonania pieczętek i wizytówek, papier i artykuły piśmiennicze itp.)

4. Wydatki inwestycyjne: 50 000 zł

1) zakup sprzętu komputerowego (komputer i drukarka)

dla 5 etatów, wg wyliczenia 9 000,00 zł x 5 etatów = 45 000,00 zł

2) okablowanie strukturalne sieci (rozbudowa) = 5 000,00 zł

Razem (1+2+3+4) przewidywany koszt utrzymania 5 dodatkowych etatów w Urzędzie Ochrony Konkurencji i Konsumentów: 326 441 zł.

Łącznie wejście w życie ustawy spowoduje skutki finansowe dla budżetu państwa w wysokości 326 441 zł rocznie.

Wpływ regulacji na rynek pracy

Regulacja nie będzie miała bezpośredniego wpływu na rynek pracy.

Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie ustawy spowoduje przede wszystkim – jak należy oczekiwać – usprawnienie postępowań prowadzonych przez Prezesa UOKiK (w tym w sprawach transgranicznych naruszeń przepisów chroniących interesy konsumentów), co przyniesie pozytywne skutki dla konkurencji i konsumentów. Wprowadzenie w projekcie ustawy instrumentu zawiadomień, które zastąpią wiążące wnioski, spowoduje, że Prezes UOKiK w praktyce będzie zajmował się najpoważniejszymi ograniczeniami konkurencji, realizując dzięki temu podstawowe założenia ochrony konkurencji i konsumentów na gruncie interesu publicznoprawnego. Dzięki temu Prezes UOKiK będzie mógł w praktyce

skuteczniej chronić interesy przedsiębiorców i słabszych uczestników rynku – konsumentów. Nowelizacja ustawy będzie skutkować również ograniczeniem obowiązków przedsiębiorców – w projekcie proponuje się znaczne ograniczenie katalogu przypadków, kiedy wymagane jest zgłoszenie zamiaru koncentracji.

Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Wejście w życie ustawy nie spowoduje skutków dla rozwoju regionalnego.

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.